దయ్యాలకొంప

గర్భాం అప్పారావు గారు, బి. ఏ.

విధి ననుసరించి యున్న గదిలోనే పండుకొనుట నాకలవాటు. పగటివేళ నాగదినే కచేరీచావడిగా నుపయోగించుకొనెడువాడను. నామంచము తలవైపున చిన్న మేజాబల్లయున్నది. బల్లపై విజయవిలాసము, తెల్ల కాగితములు, పెన్సిలు, పేనా, సిరాబుడ్డి యున్నవి. అవసరమువచ్చినపుడు బంట్రోతును గాని యింటిలోని వారినిగాని పిలుచుటకు చిన్న గంటయొకటి దానిపైనే యున్నది.

ఇంటిలో మిగిలినవారు పండుకొనుటకే గదికాక మరి రెండుగదు లున్నవి. అచ్చట మాయిరుగు పొరుగువారు, పరోపకార ధురీణులు నాయొద్దకువచ్చి "ఈ యిల్లు దయ్యాలకొంప. అనేకుల కిందు నష్టము కలిగినది. నీవు పిల్లలవాడవు. వేగము విడచిపెట్టుము." అని పై నాయేమి కోరకనే సలహాయిచ్చిరి. నిజము చెప్పకతీరదు. వారిమాటలు నామనమున నాటినవి. ఆ పీకులోనే ఆపాటియింటికి అద్దె [illegible] పుచ్చుకొనుచున్నారు. దానిని [illegible] యింటి కద్దెచాలతక్కువ. [illegible] యీ పీకులో [illegible] కారణము నాయున్న [illegible]

కాని యీసంగతి మాయింటిలోనివారికింతేనియు తెలియనీయలేదు. అంత తెలివి తక్కువవాడను కాను. వారికీసంగతి చెప్పినయెడ నాయిల్లు వదలివేయువఱకు వారు నాప్రాణములు కొరికివేయరా? 'ఏమయ్యా! ఇంటిలోనివారిదగ్గరకూడ దాపేనా?' అని మీరనవచ్చును. ఇంటిలోనివారిదగ్గరకూడ దాచవలసిన విషయములు కొన్ని యున్నవి.

కొన్ని మాసములు గడచినవి. మొదట 'దయ్యములకొంప' అను విషయము జ్ఞప్తికి వచ్చినరాత్రి నాకు నిద్దుర పట్టలేదు. ఈచిక్కు కాలము గడచిపోవుచుండినకొలది మెల్లమెల్లగా నామనోవ్యథని విడిచి పోయినది.

ప్రారంభమున కొన్ని రోజులవరకు మా యిరుగు పొరుగువారు వచ్చి మాక్షేమము లరయుచుండిరి. నాకు దయ్యములబాధ యేమియు లేనందున [illegible] అనుకూలముగానే యున్నదని [illegible].

ఒకనాటిరాత్రి యథాప్రకారము నాగదిలో నిద్రపోవుటకై శయ్యపై చేరితిని. ఉదయము మొదలు సాయంకాలము వరకు ఎండ

తీవ్రముగా నుండుటచే రాత్రివేళకూడ వాతావరణ మనుకూలముగా లేదు. ఎక్కువ ఉక్కగా నుండెను. దోమలబాధ మాయూరిలో మెండు. అందులో నూసంత పేటగూర్చి చెప్ప నవసరమే లేదు. ఈదోమలసంగీతముచేతను, చాల నుక్కగా నుండుటచేతను నాకేమియు నిద్దుర పట్టకుండెను. శయ్యపై నటునిటు దొర్లాడుచుంటిని. పది, పదకొండు, పండ్రెండు, ఒంటిగంట కొట్టుట విన్నాను. దీపము కొంచెము తగ్గియున్నది. దీపమున్న నిద్దుర పట్టదని దానినారిపివేసి మరల పక్కపై చేరితిని. గదియంతయు చీకటితో నిండిపోయెను. అంధకారము మృత్యువును స్ఫురింపజేసెను. ఈ స్ఫురణతో నీయింట దయ్యమున్నదను మాట జ్ఞాపకము వచ్చినది. నేను నిద్దురపట్టుటకు ప్రయత్నించుచుండగా నామనసు దయ్యము లీయింట నెన్నియున్నవో నాదయ్యము లెట్లు కలిగినవో చింతించుచుండెను.

ఇట్టివింత నాలోచనలో నుండగా నాకు కొంచెము కునుకు పట్టినది. అటూలున మేజా పైనున్న గంట క్రింగ్ క్రింగ్ మని మ్రోగినది. నేనులికిపడితిని. గంట మ్రోగించినది నేనేమో యని చేయి పరీక్షించుకొంటిని. ఏమియు లేదు. నిద్దుర లేక మనసు చిందరవందరగా నుండుటచే పగటివేళ నేను గంట మ్రోగింపగా కలిగిన శబ్దమే నాహృదయమునఁ ప్రతిధ్వనించిన దని తలంచియు నమ్మకము కలుగక దీపము వెలిగించితిని. జాగ్రదవస్థయందు నుంటిని, వెలుతురుండియు నదేమో కాని నా రోమములు జల్లుమన్నవి; నరములు [illegible] పోయినవి. ఈ మూల దిరుగుచున్న దయ్య మెవతె యని యెలుగెత్తి యడుగబోవుసమయమున నామేజాపై నున్న విజయవిలాసము చప్పున మీది కెగిరి ప్రక్కను పడెను. పుస్తకము పై కెగురగానే యాచోటున నొక కాగిత ముండెను. దానిపై నక్షరములు స్ఫుటముగా కాన్పించెను. విషయ మేమో చదువబోగా నందు "ఈయింటి నాక్రమించి యున్న దయ్యమును నేను. నాకథ నీ కెఱిగించెద" ననువాక్యము లున్నవి. తత్క్షణమే యనాలోచితముగా "ఈ నిశీథసమయమున నిట్టి విషయము కలుగుట విపరీతము. నీకథ వినుటవలన నాకేమి యానందము" అనుమాటలు నా నోటినుండి వెడలినవి.

వెంటనే మేజాపైనున్న పెన్సిలు కదలి కాగితముపై నిలువబడి యట్లుత్తరవు వ్రాయ మొదలిడెను.

"వివేకశూన్యమగు ప్రశ్న వేసితివి. నా కథలో ప్రతిమాటయందు విచారము కలిగించువిషయ మున్నది. అట్టిది నీ కెఱింగక వలదా?"

సత్యమే. నీకోర్కె కొనసాగింప దగినదియే. నీకథ కానిమ్ము. కాని నీవిట్లు కాగితముపై వ్రాసి తెలుపుకొనుట మాటలతో చెప్ప లేవా?" అని యడిగితి. "అట్లే చెప్పెదను. నేను నీకుర్చీపై కూర్చుండి నీతో చెప్పెదను:

నే [illegible] సామాన్య వి [illegible] యుంటిని. ఆశరీ

రచ్ఛాయ, చకోరములవంటి యాకన్నుల తళతళలు, కెంపులమించి యనురాగము వెదచల్లు నాపెదవులు, వానికి సొంపు నాపాదించు నాణి ముత్తెములబోలు నాపలువరుస, లోకము నాక ర్షింపజేయుచుండెను. మా తల్లిదండ్రుల కేక పుత్త్రికనౌటచే నన్ను గారాబమున బెంచు చుండిరి. నా కయిదవయేటనే— ఆమాట చెప్పుట కిప్పుడుకూడ నాకు కలత కలుగు చున్నది.—నా కయిదవయేటనే పెండ్లి చేసిరి. మానాన్నగారు అన్నివిధముల మంచివారే కాని నా పెండ్లివిషయమున పొరపడిపోయిరి. అయ్యైన నాసౌఖ్యము కోరియే యట్లొనరించిరి.

నా మేనత్తగారు విశేషధనవంతులు. అప్పటి కామెకు పండ్రెండేండ్ల యీడుగల బాలుడుండెను. మానాన్నగారు మేనల్లునకు నన్నిచ్చి వివాహము చేసినయెడల నేను ధనముతో తులతూగి యుందునని తలంచెను. వివాహము వెంటనే చేయనిచో తనకంటెధనవంతుల సంబంధము మామామగారు చూచుకొని మాసంబంధము విడుతురేమోయని వెఱచెను. తన యుద్దేశము బయలు పరుపక మా నాన్నమ్మ తాను జీవించియుండగానే నావివాహము జరిగించుమని తనను బాధించుచున్న దనియు, [illegible] మిత్తు ననియు [illegible] [illegible] కేమి, మా [illegible] కేమి మా మేనత్తయు మె[illegible] వివాహము మహావైభ[illegible]

చిన్నప్పటినుండియు నా మేనత్తకుమారుడు నన్ను ప్రేమతో జూచుచునే యుండెను. ఆతడు మా కన్నవారియింటికి వచ్చినపుడెల్ల నేను పరమానందభరితనై యాతని విడిచెడి దానగాను. ఆతడు వివాహమైనతరువాత మా పుట్టినింటికి వచ్చుట తరుచాయెను. ఆతని యానందమునకు మేరలేదు. ఆతనిపైని నాకు కూడ ప్రేమ పొంగిపొరలి వచ్చుచుండెనుకాని నాకు చిన్నతనమైనను కారణమేమో మును పటితీరున నాతని తేరిచూచుటకుగాని, చేరి మాటాడుటకుగాని నామన మొప్పకుండెను.

బాల్యమందీయేర్పాటు పరస్పరప్రేమాంకురవృద్ధికి దోహదమేకాని సంబంధము కుదుర్చుకొని యట్టె రాకపోకలు జరిగించుచు సరియగువీడు వచ్చువరకు మానాన్నగారు వివాహముచేయకుండిన బాగుగానుండియుండును. "మనలో నేమున్నది? దైవము ప్రతికూలముగానుండునెడ" అని నీ వనగలవు. తనకార్యములలో మనుష్యుడు జాగ్రత్తగా నడిచినయెడ దైవ మనుకూలపడునని నా నమ్మకము. ఏదెట్లున్నను నా సౌఖ్యమున కంతరాయము కలిగినది. న[illegible]నంద మేటగలిసినది. సంసారసముద్రమీద ననుకూలపడునావ పగిలిపోయినది. నాప్రా...—నుడువజాలకున్నాను—, నాప్రాణప్రియుడు వివాహమైన సంవత్సరము పూర్తికాగానే యీలోకము [illegible].

అప్పటి కాతనికి [illegible] మూడేండ్లవయసు. నా [illegible] మాతల్లిదండ్రుల శోకవార్ధికి మేర లేదు. ననుబట్టుకొని [illegible] యేడ్చిరి. నా [illegible] వారితో గలిసి

యేడ్చితిని. క్రమక్రమముగా మాతల్లిదండ్రుల శోక ముపశమించుచుండెను. నాకు మున్ముందు ముద్దు ముచ్చటలు జరుగవనియు, నలంకార ములు చిత్రవిచిత్ర వర్ణ వస్త్రములు ధరింప వలనుపడదనియు తలంచి నాతల్లిదండ్రులు నన్ను వానితో ముంచి యానంద మొనగూ ర్చిరి. బాలిక నగుటచే నా కానందమే. ఏండ్లు గడచినకొలది నాకు యౌవన మంకురించు చుండెను. నా శరీరసంపర్కముచే వస్త్రాలం కారములును, వస్త్రాలంకార సంపర్కముచే నాశరీరావయవములును, బరస్పరశోభను గాం చుచుండెను. అయిన నా యందముచూచి యానందించు వారెవరు? ఈనాలావణ్య మే మహాపురుషుడు చూచి తనివినొందవలెనో యా నాహృదయేశ్వరుండు పరమపదవి నొందె ను. తల్లిదండ్రులకు నా లీలావిలాసము గాంచ గనే గుండెలు ఝల్లుమనుచుండెను. ఇరుగు పొరుగమ్మలక్కలు నన్ను గాంచినపుడెల్ల "అయ్యో! దంతపు బొమ్మవంటి యీ పిల్ల కేమి గతివచ్చినది. లక్ష్మికళ ఉట్టిపడు నీ బిడ్డ దగ్గర వైధవ్యము కాలుపెట్టుట కెట్లు వీలయ్యె ను. పాడుదైవము చూడలేక పోయినాడు." అనుచు విచారించుచుండిరి.

ఇట్లారుసంవత్సరములు గడచినవి. నాకు యుక్తవయసు వచ్చినది. అనగా నేను...న్నె నోరాడదు. ఆసమయమున నా తల్లిదండ్రుల దుఃఖమునకు మేరలేదు. నేను లోలోన గుందు చుంటిని. నా వయసంతయు కాచగాచిన వెన్నెలయయినది. "అయ్యో! నానోముల పంట! నాసౌఖ్య నిధానమా!" అని చిన్నతన

మున నాతో గలసిమెలసి యుండు నా మనో హరుని మనోహరాకారము దలంచుచు దుఃఖ ము దిగమ్రింగుచుంటిని. అయినను చిత్ర విచి త్రాలంకారధారణము మానలేదు. కొన్ని నాళ్లకు నాకుబుద్ధివచ్చినది. నాలావణ్యమేమో హనాకారుడు కాంచి యానందించుటకై యేర్ప రుపబడినదో యట్టి వ్యక్తి లేనపు డీ లావణ్య మెందులకు? ఈవస్త్రాలంకారములతో నేమి పని యని చింతించి చిత్ర వర్ణవస్త్రములు ధరింప మానితిని.

ఇది యిట్లుండ మా పొరుగువారి కొక పుత్త్రు డుండెను. అతడు తరుణ వయస్కుడు. పరిసరపట్టణమున నాంగ్లేయవిద్యాభ్యాస మొన రించుచుండెను. అతడు సెలవు దినములలో స్వగ్రామ మరుదెంచుచుండెను. అప్పు డప్పుడు నాదెస ననురాగవీక్షణములు పరగించుచుం డెను. అదంతయు నా యందలి జాలిచేతనే యని తలంచితిని. నేను సంపూర్ణయౌవనవతి నయియుంటగాంచి యీనూరు తన చెల్లెలిద్వా రా సుగంధపుష్పము లంప మొదలిడెను. ఇవి నా కెందులకని యవి ధరింపక విడిచెడిదానను. తన చెల్లెలిని పిలిచెడి నెపమున "లలితా! లలితా!" యనుచు నే నున్న గదిముంగిటకు వచ్చె డివాడు. క్రమక్రమమున నాతో ముచ్చటింప నారంభించెను. [illegible] నాతో మాటాడుటే [illegible] స్వర్గ పట్లానందించు వని [illegible] కొలుచెద ననెను. "[illegible]" మని నే నంటిని. ఆమాట కతడు మ్లానవదనుడై లలితతో నింటికేగి [illegible] యుత్తర మిచ్చి పంపెను.

"విమలా! నీరూపలావణ్యములు మిళిందానాఘ్రాతమగు చంపకము వడువున నిరర్థకమగుచున్నందులకు మిగుల వగచుచున్నాను. శ్రీవీరేశలింగం పంతులుగారు నీవంటివితంతువులకు మంచియేర్పాటు చేసియున్నారు. రాజమహేంద్రవరముపోయి నీజీవనము సార్థకము చేసికొనుము. నీ వియ్యకొంటివేని నాసర్వస్వము వీడి నీవెంట చనుదెంచెదను."

నే నంతగా చదువుకొనిన దానను కాను గాని యుత్తరమందలి భావము గ్రహింపగలిగితిని. గుండె ఝల్లుమన్నది. శరీరమంతయు వణకెను. ఆతని ధూర్తత్వమును దూషించితిని. జవాబీయలేదు. "లలితా! మీ అన్నయ్య మంచివాడు కా"దంటిని. ఆ బాలిక నేనన్న మాట తన సోదరుని కెరిగించెను. అతడు నా మాటకు భయపడి పదిదినము లిటు రామాని నాడు. లలితమాత్రము అప్పుడప్పుడు వచ్చుచుండెను. ఒకనాడు లలితతో 'మీ అన్నగారి టుర్రాలే దే'మన్నాను. ఆసంగతి లలిత మును పటికోరున సోదరునికిదెలుప నాత డుత్సాహ పూరితుడై నేనున్న గదిలోనికివచ్చి 'విమలకు నాపై కోప' మన్నాడు. 'నాకు కోపమెందు' కంటి. కోపములేనియెడ నానూట విను మంచు [illegible] చెప్పదొడగెను.

"విమలా! నీమనోహరునియందు నీకు [illegible] విశ్వాసము ప్రశంసనీయము. ఈ జగము [illegible] నాయియు దీక విశ్వాసమేమి? [illegible] నీజన్మము నిరర్థకమేల [illegible] వచ్చినవానికొరకు మొక్కిన [illegible] నీ [illegible] కుదురు

కొంటివి. ఆతడు నిన్ను వీడునపుడు మరొకని సేవకు నీవు కుదురుకొనెదవు కాని నీవు సోమరివై యీలోకమున పనిచేయనియెడ నీకైహిక సుఖమెక్కడిది? నీజీవనము గడచు టెట్లు? నీకు మోక్షముకూడ దూరమగును. నీజన్మము సార్థకమగుటకు గృహస్థునికి సహధర్మచారిణివై యుండవలెను. ఒకడు నీకు దూరమయ్యెను. ఇంకొకని జేపట్టి సంసారసుఖ మనుభవించి నీవిధి నెరవేర్పవలెను."

"ఓహోహో! ఇది మీ యింగ్లీషుపద్ధతి. నీవు చెప్పినది ఐహికము. పారమార్థికము కాదు!" అని నేను పలుక నత డడ్డువచ్చి "ప్రత్యక్షసౌఖ్యము వీడి యనుమాన సౌఖ్యమునకై యాసించదవేల? ముందేమియున్నదో యెవ్వ డెరుగు? ఇట్టి పిచ్చి తలంపులు కట్టిపెట్టుము. అరు వాసు కాసులుకంటె రొక్కము మూడుకాసులు మేలు. బాగుగా నాలోచింపుము; దయయుంచుము; మరువకు" మనుచు లేచిపోవునపుడు నావైపు తిరిగి చూచుచు పికారు పోయెను.

నే నారాత్రి శయ్యనుజేరి యాతనిమాటలయందు సత్యములేక పోలేదని నిశ్చయించితిని. పిదప నా మనోహరుదలంచి యది సత్యము కాదనుకొంటిని. మరల సత్యమంటిని. ఇట్లు డోలాందోళితమైన హృదయముతో రెండుజాముల రాత్రివరకు మేల్కొని కను మోడ్చితిని. గదిలో నేమో శబ్దమయ్యెను. భయముచే తేరి చూడలేక కనులరమోడ్చి చూచుచుంటిని. నా బాలసఖుని నా మనోహరుని విగ్రహము లీలగా గాంచితిని. ఒడలు

ఝల్లుమనెను. శరీరము కంపించెను. ఆవ్యక్తి మెల్లనిమాటల "విమలా! ఏమి! నాయందు విశ్వాసము నీకు నశించినదా? నీమనమున నింకొకనికి చోటిచ్చితివా? ఇట్టి తుచ్ఛసుఖమునకై యాసించితివా? అయ్యో! నన్నీపిశాచావస్థ నుండి విముక్తి నొందింతువని గంపెడాసతో నుంటిని. విమలా! నాబలవన్మరణ మెవరెరుంగరు. నీ తండ్రివద్ద నాజనకుడు నా వివాహ సమయమున వేయిరూప్యములు గ్రహించెను. నాతోడి బాలురు నన్నందుల కపహసించుచుండిరి. ప్రతిదినము వారి కదియే పని. నేను వారినిబాధ లేకపోతిని. నాజీవితమునకు కిదియొక కళంక మని యెంచితి. ఆత్మహత్య పాపమని యెరుంగక విసము తిని యకస్మాత్తుగా మరణించి యీరూప మొందితిని. నే నాత్మహత్యగావించుకొని నీసౌఖ్యము చెడగొట్టితిని. నీకుహింసగల్గించితిని. ఆపాపము నన్నంటినది. నీవు గయలో పిండమువేసి నాకీయవస్థ తప్పించెదవని తలంప నీవు వేరువిధముగా ప్రవర్తింప దలంచితివి." అని దీనముగా బలికెను.

నన్ను లజ్జా భయము లాక్రమ్మడి ఆవరించినవి. తెల్లవారుసరికి జ్వరము వచ్చినది. ఆహారము ముట్టకుంటిని. నా దుర్బుద్ధికి వగచి కడుంగుంది కృశించితి. బలవంతమున నాశరీరము ప్రాణమును విడి యిట్లు త్రిశంకు స్వర్గమున నున్నది. నాతల్లిదండ్రులు విచార సాగరమున మునిగి మునిగి యీయూరు విడి మా పినతల్లిగారున్న యూరున వసించి యున్నారు. ఈయిల్లు పాడుగ బీడుబడి యున్నది.

ఇదివర కిందువాసముచేయువారియందఱు వద్దను బాలవితంతువు లుండిరి. ఆబాలవితంతువుల నే నావేశించుచుంటిని. వారీబాధపడలేక యీగృహము వీడుచుండిరి. 'బాలవితంతువులనే పట్టి బాధించుచున్న దేమమ్మా' యని ఈ యిరుగుపొరుగువా రనుచుండిరి. దయ్యముల బాధకంటె నీబాలవితంతువుల బాధ యెక్కువ. ఇట్టిబాధ నీకింకను లేదు. నీవు పుణ్యాత్మురాలవు. అందుచే నీవారి నెవరిని నే బాధింపలేదు. నీవెన్నడు బాల్యవివాహము లొనరింపకు. సంఘవిరుద్ధముకానిరీతి పదిసంవత్సరములవరకేనియు బాలికలకు పెండ్లిచేయకుము. తరువాత దేవుని_ భారమువేయుము. ఒక్కయుపకారముమాత్రము చేయుము. నాకు గయాశ్రాద్ధముపెట్టి నన్నీయవస్థనుండితప్పింపుము; నాభర్త జ్ఞాతులు గయాశ్రాద్ధము పెట్టుటచే విముక్తిపడసెను. ఎన్నడు నీకుమారునికై వరశుల్కము స్వీకరింపము. నేనుచెప్పినవన్నియు చేసెదవా?" అని తనకథ ముగించెను.

నేనొక్క నిట్టూర్పుపుచ్చి 'తప్పక నీకోర్కులు కొనసాగించి నీకు సౌఖ్యముగలుగజేసి నేను సౌఖ్యమొందెద' నని మనఃపూర్తిగా బలికితిని. అంతట నామె కల్లయిన "అదిగో నామనోహరుని చిత్రపట మున్నగది. అందు నే నతని బూజించుచుండును. అతడే నాదైవము. అత డిప్పుడు పరమేశ్వరు సన్నిధి నున్నాడు. అతనియెదుట ప్రమాణపూర్వకముగా చెప్పుమని [illegible] దోడ్కొని పోవుచుండ,

మ. "సజనంబా కనదభ్ర నాటకమహా
శాలాంత రంగ భ్రమ
ద్రజనీ బాహ్యపటంబు వీడఁగ మహీ
రంగస్థలిన్ భానుఁడన్
నృజగన్నాటక సూత్రధారి యుదయం
జే పెల్లు ఘంటారవా
గ్రజ మీశబ్దమునంగఁ గోళ్లరచె వే
గన్ గొక్కొరొకోధ్వనిన్."

కోళ్లుకూయగానే యారంగమును నూతనపాత్ర లలంకరింతురనుచు నామె యచ్చోటనే యదృశ్యమయ్యెను. తెల్లవారుజా మయ్యెను. దైవస్మరణ చేసికొనుచు నే నీవలికివచ్చితిని.

(సంపూర్ణము)

దశమగ్రహము

(జామాతా దశమో గ్రహః)

శ్రీమాన్. కో. వేం. కృష్ణమాచార్యులయ్యవార్లు గారు

గ్రహములు తొమ్మిదంచుఁ జిరకాలమునుండియు నార్యకోటి య
న్వహము విమర్శనల్ సలిపి యాత్మఫలంబుగ నాడుచుండఁగాఁ
గుహక మొనర్చి యిక్కరణిఁ గొండొకరూపము నూని వచ్చితే
యహహా! మదీయపాప మిటు లాకృతి నూనిన నూనఁగల్గునే?

ఉ. ఆకసమందునం గ్రహములన్నియు నుండునటంచు విందు నే
నాకసమందు నల్గడల నారసి యారసి యందుఁ గానమిం
జేకొని యీవివాహమును జేయఁగఁ బూనితి నంతమాత్ర నీ
యాకృతిఁ గొంచు వచ్చుచు నపాకృతగర్వునిఁగా నొనర్చితే.

ఆ. వె. గ్రహములందుఁ గొన్ని గతివక్రతవహించుఁ, గాని యెల్లయపుడుఁ గాంచఁబోవ
ఏకరాశి నుండ వేప్రొద్దు నీవసేఁ, గుంభరాశిఁ గొందుఁ గుటిలగతివి.

తే. మాసుఖమ్ముల నన్నింటి మంటఁ గలిపి, యవలఁ గన్యాగృహంబున నడుగువెట్టి
మిథునసంప్రాప్తి నెంతయు మిట్టిపడుచుఁ, గుంభము గొందు మకరమ్ము గొల్లగొట్టి.

శా. కన్యాదాన మశేషకామ్యఫలముం గల్పించునంచుం జగన్మా
న్యుల్ సూక్తులు వల్క విందు హరి సంభావించి నేఁ గంటి నీ
[illegible]న్నము సర్వమున్ మెసవెదం గ్రాసింతు వీవన్న నీ
[illegible]